

C-222

Green Deal Sportvisserij Loodvrij

Partijen:

1. De Minister van Economische Zaken en Klimaat, de heer Eric Wiebes, hierna te noemen: EZK;
2. De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, mevrouw Carola Schouten, hierna te noemen: LNV;
3. De Minister van Infrastructuur en Waterstaat, drs. C. van Nieuwenhuizen Wijbenga, hierna te noemen: IenW;
4. De Minister voor Medische Zorg en Sport, B.J. Bruins, hierna te noemen: VWS;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 4 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna samen te noemen: "Rijksoverheid";

5. Unie van Waterschappen, vertegenwoordigd door I. ter Woorst;
6. Vereniging Natuurmonumenten, vertegenwoordigd door F. van Zijderveld;
7. Sportvisserij Nederland, vertegenwoordigd door ir. J.J.A. Bongers;
8. Vereniging, Landelijke Organisatie Dibevo, vertegenwoordigd door H. van Houwelingen;

Alle Partijen hierna samen te noemen: "Partijen",

Algemene overwegingen:

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.
4. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen Green Deal Sportvisserij Loodvrij:

1. Sportvisserij wordt door een grote groep mensen beoefend. Bijna 1,2 miljoen Nederlanders vist één of meerdere dagen per jaar. Lood wordt gebruikt als verzwaring aan de vislijn, in kunstas en in voerkorven en komt, door verlies, in het milieu terecht. Lood wordt door vrijwel iedere sportvisser gebruikt omdat het veel positieve eigenschappen bezit: het is makkelijk toepasbaar, goedkoop, heeft een hoog soortelijk gewicht en is makkelijk zelf te verwerken.
2. Het gebruik van lood in de sportvisserij leidt ertoe dat er jaarlijks naar schatting 54 ton lood in het zoete oppervlaktewater terecht komt en jaarlijks 470 ton in zee- en kustwater. Dit lood hoort niet thuis in het milieu, het is gevaarlijk voor mens en dier.

3. In Europese regelgeving¹ wordt lood aangemerkt als een significant risico voor of via het aquatisch milieu. Lood en loodverbindingen zijn prioritair stoffen waarvoor maatregelen moeten worden genomen om lozingen, emissies en verliezen ervan in het oppervlaktewater geleidelijk te verminderen. Het huidige gebruik van vislood kan niet als duurzaam worden gezien.
4. Naast een bron van vervuiling voor het milieu brengt het gebruik van lood directe gezondheidsrisico's met zich. Met name wanneer sportvissers zelf lood verwerken om vislood te maken, komen daarbij slak en giftige dampen vrij die kunnen worden ingeademd en die als zeer fijn loodstof binnen enkele tientallen meters neerslaan.
5. Partijen willen samenwerken om het loodgebruik in de sportvisserij op korte termijn significant te verminderen en op langere termijn te stoppen. Binnen deze Green Deal maken Partijen afspraken over een periode van 3 jaar om het momentum vast te houden en met voldoende druk van een overzienbare tijdshorizon een versnelling te bereiken. Partijen ondernemen daartoe een aantal concrete acties die een gezamenlijke en complete aanpak vormen.
6. Partijen willen met de Green Deal een cultuuromslag en gedragsverandering bij de gebruikers van lood bij het sportvissen teweegbrengen. Daarnaast richt de aanpak zich op een omslag in de retailketen, die ertoe strekt dat deze keten zelf bekend wordt met alternatieve producten voor lood, kennis opdoet om zijn clientèle te kunnen adviseren en die alternatieven ruim beschikbaar stelt.
7. Partijen hebben de intentie om na afloop van deze Green Deal hernieuwde afspraken te maken om het einddoel te bereiken voor zover dat einddoel binnen deze Green Deal niet werd bereikt.

Partijen komen het volgende overeen:

1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Ambitie

Partijen streven ernaar dat het gebruik van lood in de sportvisserij, inclusief het zelf verwerken van lood, binnen 10 jaar na ondertekening van deze Green Deal is gestopt.

Artikel 2 Scope

1. Partijen richten zich met deze Green Deal op het lood dat door sportvissers gebruikt wordt ter verzwaren van de lijn, in kunsttaas en in voederkorven en dat regelmatig door verlies in het water terecht komt. Daarnaast richten Partijen zich op het zelf verwerken van lood door sportvissers.
2. De Green Deal geldt voor de Nederlandse sportvisserij in de binnenwateren, Nederlandse territoriale zee en de Nederlandse exclusieve economische zone.
3. Lood dat verwerkt is in andere sportvisproducten (hengels, molens, kleding) valt buiten de scope van deze Green Deal.

Artikel 3 Beoogd resultaat

Partijen zetten zich in om met een gezamenlijke en complete aanpak op grond van deze Green Deal in 2021 een reductie van het loodgebruik in de sportvisserij te realiseren van ten minste 30%.

Artikel 4 Aantrekkelijke en duurzame alternatieven

1. Partijen dragen er zorg voor dat het reduceren van het loodgebruik niet de omslag tot een ander verontreinigend of schaars materiaal tot gevolg heeft en benadrukken dat het lood in ieder geval niet vervangen wordt door andere zware metalen die het milieu of de volksgezondheid belasten.
2. Dibevo en Sportvisserij Nederland zetten zich in om te zorgen dat er voldoende geschikte, aantrekkelijke en duurzame alternatieven voor lood beschikbaar zijn om te kunnen gebruiken in de sportvisserij. Zij brengen deze alternatieven bovendien actief onder de aandacht van de gebruiker en stimuleren het gebruik ervan.

¹ Bijlage X bij Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Pb L327) ("Kaderrichtlijn Water")

3. De alternatieven mogen geen andere prioritair of prioritair gevaarlijke stoffen bevatten. De alternatieven mogen geen stoffen bevatten die een overschrijding van de waterkwaliteitseisen veroorzaken.
4. Partijen nodigen actief marktpartijen die duurzame alternatieven voor lood beschikbaar stellen, produceren of ontwikkelen, of daartoe voornemens zijn, uit om als (samenwerkings)partner of Partij deel te nemen aan het platform dat opgericht wordt binnen deze Green Deal.

Artikel 5 Gezamenlijke en complete aanpak

1. Partijen zetten in op een gezamenlijke en complete aanpak in de gehele keten van productie, verkoop en gebruik van alternatieven voor lood in de sportvisserij om tot reductie en uiteindelijke beëindiging van het gebruik van lood in de sportvisserij te komen. 'Gezamenlijk' betekent in deze dat er één onderling afgestemde aanpak is. Elke partij zet zich in voor dat onderdeel waarvoor hij in de Green Deal expliciet een verantwoordelijkheid is aangegaan.
Deze aanpak vraagt om:
 - a. een gedrags- en cultuurverandering bij de gebruikers van vislood;
 - b. een omslag in de retailketen door een verandering in het aanbod en de adviesrol van de betrokken detailhandel;
 - c. een verandering in het aanbod van fabrikanten en importeurs.
2. De gezamenlijke aanpak bestaat uit vier sporen:
 - a. communicatie en bewustwording loodvrij vissen
 - b. instellen gebieden voor loodvrij vissen
 - c. duurzame en aantrekkelijke alternatieven
 - d. verkennen van nut, noodzaak en de mogelijkheden van acties en of maatregelen voor de periode 2021-2027

Artikel 6 Organisatie: werkgroepen, stuurgroep en actieplannen

1. Partijen stellen:
 - a. een werkgroep in per spoor van de gezamenlijke aanpak die bestaat uit vertegenwoordigers van de Partijen die deelnemen aan het betreffende spoor;
 - b. een stuurgroep in die bestaat uit vertegenwoordigers van de Rijksoverheid, de Unie van Waterschappen en Dibevo en wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van Sportvisserij Nederland.
2. De stuurgroep beslist met unanimiteit.
3. De verplichtingen die in een werkgroep worden aangegaan zijn een verantwoordelijkheid van de deelnemers aan de werkgroep, tenzij de stuurgroep expliciet anders beslist;
4. Een werkgroep stelt jaarlijks een actieplan voor het betreffende spoor op en voert dat plan, na vaststelling door de stuurgroep, uit.
5. De stuurgroep beoordeelt de actieplannen van de werkgroepen, stelt deze vast en bewaakt de voortgang van de uitvoering daarvan.
6. Een actieplan beschrijft per uit te voeren actie:
 - a. welke Partij deze uitvoert en op welke termijn;
 - b. welke capaciteit van Partijen benodigd is;
 - c. of en zo ja, welke financiering nodig en mogelijk is.
 Sportvisserij Nederland coördineert de door de werkgroepen op te stellen actieplannen.
7. De leden van de stuurgroep spreken elkaar indien nodig onderling en de werkgroepleden aan op de gemaakte afspraken en voortgang van de actieplannen.
8. De stuurgroep komt ten minste twee keer per jaar bijeen om ervaringen uit te wisselen, te kijken wat de stand van zaken is en welke activiteiten het daaropvolgende half jaar op het programma staan in het kader van deze Green Deal.
9. De stuurgroep stelt jaarlijks een verslag op met voortgang van de acties en stuurt deze naar alle Partijen.
10. De stuurgroep wordt ondersteund door een secretariaat. Het secretariaat wordt gevoerd door en is een verantwoordelijkheid van Sportvisserij Nederland.

Artikel 7 Financiering

1. Partijen dragen in beginsel hun eigen kosten bij de uitvoering van de Green Deal.
2. Partijen, met uitzondering van de Rijksoverheid, spreken voorts de bereidheid uit om waar nodig een financiële of in-kind bijdrage te leveren aan de uitvoering van de Green Deal
3. De Rijksoverheid is bereid om binnen de relevante wettelijke kaders en voor zover in overeenstemming met de toepasselijke Europese steun- en (overige) mededingingsregels, een éénmalige financiële bijdrage aan Sportvisserij Nederland ter beschikking te stellen ter ondersteuning van het secretariaat van de stuurgroep en de coördinatie van de actieplannen. Dit met een maximum van € 45.000 voor de periode van 3 jaar. Sportvisserij Nederland dient hiervoor een aanvraag in bij LNV.

2. Inzet en acties van Partijen voor de gezamenlijke aanpak

Artikel 8 Spoor 1. Communicatie en bewustwording loodvrij vissen

1. De aan Spoor 1 deelnemende Partijen ontwikkelen een communicatiestrategie die als doel heeft sportvissers bewust te laten worden van:
 - a. de meerwaarde van loodvrij vissen;
 - b. de effecten van het gebruik van lood op het milieu en
 - c. de gevolgen voor de gezondheid van de gebruiker van het lood.
2. Onderdelen van deze communicatiestrategie zijn in elk geval:
 - a. Het ontwikkelen en inzetten van communicatiematerialen (folders, digitale media e.d.);
 - b. Het organiseren van viswedstrijden waarbij loodvrij wordt gevestig;
 - c. Het vaststellen van visrecords waarbij loodvrij is gevestig en
 - d. Het informeren over activiteiten rond eventuele overeenkomstig artikel 9 aan te wijzen pilot viswateren waar enkel loodvrij gevestig mag worden.
3. Er zal in ieder geval een gedeelte op de website van Sportvisserij Nederland beschikbaar worden gesteld, maar ook andere stakeholders/relevante betrokkenen worden uitgenodigd hieraan deel te nemen;
4. In het eerste jaar van uitvoering van deze Green Deal wordt de communicatiestrategie ten behoeve van deze Green Deal opgezet en ontwikkeld. Vanaf de zomer 2018 communiceren de aan spoor 1 deelnemende Partijen actief naar hun achterban en relevante netwerk op basis van deze communicatiestrategie. Jaarlijks wordt de communicatiestrategie geëvalueerd en waar nodig aangepast.
5. Rijksoverheid (LNV) draagt zorg voor het uitvoeren van bepalingen in 2018 en 2020. Tevens draagt LNV zorg voor het bepalen de in artikel 3 genoemde reductie en rapporteert hierover aan de stuurgroep.
6. Aan de uitwerking van Spoor 1 nemen deel: Sportvisserij Nederland, Dibevo, Natuurmonumenten, de Unie van Waterschappen en de Rijksoverheid.

Artikel 9 Spoor 2. Intentie om te komen tot pilot gebieden voor voorlichting over loodvrij vissen

1. De aan Spoor 2 deelnemende Partijen zetten zich in, voor zover zij rechthebbende zijn op een visrecht als bedoeld in artikel 7 of 21 van de Visserijwet 1963, om bij wijze van pilot viswater beschikbaar te stellen, waar loodvrij vissen gestimuleerd wordt.
2. Sportvisserij Nederland zorgt voor de coördinatie en stelt via de website bedoeld in artikel 7, tweede lid, een overzicht van alle pilotgebieden beschikbaar.
3. Aan de uitwerking van Spoor 2 nemen deel: De Unie van Waterschappen als de vertegenwoordiger van de waterschappen, Natuurmonumenten en Sportvisserij Nederland.

Artikel 10 Spoor 3. Duurzame en aantrekkelijke alternatieven.

1. In Spoor 3 wordt gewerkt aan de beschikbaarheid en het onder de aandacht brengen van aantrekkelijke en duurzame alternatieven voor lood. Samen met loodproducenten en detailhandel wordt door de aan Spoor 3 deelnemende Partijen ingezet om de verkoop van loodalternatieven een stevige impuls te geven door onder andere:
 - a. het organiseren van informatiebijeenkomsten voor de Retail over loodalternatieven;
 - b. het prominent presenteren van loodalternatieven in het aanbod;
 - c. het aanbieden van een loodalternatief bij events en bij overige communicatiemomenten in het kader van de Green Deal.
 - d. Het formuleren van criteria door en voor marktpartijen (binnen de in artikel 4, lid 3 gestelde voorwaarden) waaraan duurzame alternatieven moeten voldoen.
 - e. Gebruikmakend van de geformuleerde criteria geeft Sportvisserij Nederland voor een aantal voor de hand liggende materialen aan welke vanuit waterkwaliteitsoogpunt de voorkeur verdienen voor het ontwikkelen van duurzame alternatieven en stelt deze informatie algemeen beschikbaar.
2. Aansluitend op Spoor 1 wordt een aanvullend en specifieke communicatiestrategie opgezet waarbij sportvissers die zelf lood verwerken bewust worden gemaakt van de (gezondheids)risico's hiervan. De aan Spoor 3 deelnemende Partijen ontwikkelen concrete handvatten voor de sportvisser om zelf loodvrije alternatieven te maken.
3. De aan Spoor 3 deelnemende Partijen richten een platform op voor marktpartijen met als doel de samenwerking met hen te versterken en het aanbod van duurzame alternatieven te vergroten.
4. Aan de uitwerking van Spoor 3 nemen deel: Sportvisserij Nederland en Dibevo.

Artikel 11 Spoor 4. Verkennen van nut, noodzaak en de mogelijkheden van acties en of maatregelen voor de periode 2021-2027

1. Als stip op de horizon achten Partijen het wenselijk dat in de toekomst in de sportvisserij geheel en uitsluitend loodvrij wordt gevist. De inzet van Partijen is primair gericht op het maken van vrijwillige afspraken langs de Sporen 1 tot en met 3, hetgeen op korte termijn al een daling van het gebruik van vislood in de sportvisserij zou moeten bewerkstelligen.
2. Niettegenstaande de in het eerste lid genoemde primaire insteek, spreken Partijen af om als onderdeel van de Green Deal ook alvast nut, noodzaak en mogelijkheden van het instellen van algemeen verbindende voorschriften te verkennen. Zij doen dit met het oog op de evaluatie van de Green Deal in 2021, bedoeld in artikel 14. Op basis van de evaluatie en de verkenning bespreken Partijen welke verdere maatregelen nodig zijn voor het behalen van de doelstelling van een visloodvrije sportvisserij in 2027.
3. Voor zover uit de evaluatie blijkt dat de vrijwillige afspraken onvoldoende effect opleveren om een loodvrije sportvisserij in 2027 te bereiken en uit de in het tweede lid bedoelde verkenning is gebleken dat algemeen verbindende voorschriften binnen de Europese en nationale wettelijke kaders mogelijk en uitvoerbaar zijn, zal de Rijksoverheid, na overleg met maatschappelijke organisaties, in overweging nemen om algemeen verbindende voorschriften zoals een verbod op het gebruik en/of verkoop van lood in de sportvisserij in te stellen. Daarbij toetst de Rijksoverheid uitdrukkelijk de opportuniteit, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van dergelijke voorschriften.
4. Partijen zetten zich daarnaast in om ook op Europees niveau een reductie van het loodgebruik in de sportvisserij te realiseren door bijvoorbeeld maatregelen in Europees verband.
5. De in het tweede en derde lid bedoelde verkenning wordt uitgewerkt door de Rijksoverheid. Voor het overige nemen alle Partijen deel aan de uitwerking van Spoor 4.

3. Slotbepalingen

Artikel 12 Uitvoering in overeenstemming met het nationale recht en Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het nationale recht en het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd, in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 13 Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de voorafgaande schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens tot wijziging van de Green Deal aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 14 Evaluatie

1. Partijen zullen de uitvoering en werking van deze Green Deal evalueren in het voorjaar van 2021, waarbij de resultaten van de inspanningen van Partijen langs de Sporen 1 tot en met 3 in kaart worden gebracht.
2. De evaluatie zal per Spoor worden verricht door de betreffende werkgroep. De stuurgroep draagt zorg voor het vaststellen van één eindverslag.

Artikel 15 Toetreding van nieuwe Partijen

1. Er kunnen nieuwe Partijen toetreden tot deze Green Deal.
2. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan Sportvisserij Nederland. Zodra alle Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

Artikel 16 Citeertitel

De Green Deal kan worden aangehaald als Green Deal Sportvisserij Loodvrij.

Artikel 17 Opzegging

Elke Partij kan deze Green Deal met inachtneming van een opzegtermijn van 1 maand schriftelijk opzeggen.

Artikel 18 Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 19 Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en loopt tot en met 31 december 2021.
2. Minstens drie maanden voor afloop van deze Green Deal overleggen de Partijen op basis van een evaluatie over de mogelijkheid van continuering van de afspraken uit deze Green Deal.
3. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 20 Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met latere aanvullingen op de Green Deal openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

**Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Den Haag
op dinsdag 22 mei 2018.**

Minister van Economische Zaken en Klimaat,

.....

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

.....

Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

.....

Minister voor Medische Zorg en Sport,

.....

Unie van Waterschappen,

.....

vertegenwoordigd door I. ter Woorst

Vereniging Natuurmonumenten,

.....
vertegenwoordigd door F. van Zijderveld

Sportvisserij Nederland,

.....
vertegenwoordigd door ir. J.J.A. Bongers

Vereniging, Landelijke Organisatie Dibevo,

.....
vertegenwoordigd door H. van Houwelingen